

SOKOLSKI GLASNIK

Organ Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije // Izlazi 1., 11. i 21. svakog meseca • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava u Ljubljani, Narodni dom • Telefon 2543 • Račun pošt. št. 12.943 • Oglasi po ceniku

God. I.

Ljubljana, 12. septembar 1930.

Broj 22.

Sa velikih svečanosti u Beogradu Jugoslovenske zastave naše vojske

Veličanstvena sahrana starih zastava i prenos Karađorđa u zadužbinu na Oplencu

Ljubljana, 11. septembra 1930.

Ceo jugoslovenski narod proslavio je veoma svečano rođendan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra, koji je stupio u osmu godišnjicu svog života.

Diljem cele naše otadžbine srca svih Jugoslovena, zadobijena uvek žarkim plamenom neodoljive ljubavi i nepokolebive odanosti prema svom Vladaru, okupila su se oko svetlog prestola slavnog doma Karađorđevića, prinašajući osećaje svojih najgorljivijih želja, praćenih najmilijim i najlepšim nadama za dug, srećan i slavan život svog Prestolonaslednika, dičnog prvenca Sokola Njegovog Veličanstva, našeg viteškog Kralja.

Ovogodišnji 6. septembar proslavljen je tim svečanije, što je povezan jednim slavnim događajem, koji opet krupno obeležava najnoviji period našeg državnog i narodnog života, period u kojem jugoslovenska misao slavila svoju punu i sjajnu pobjedu i kada duhovno jedinstvo i Jugoslovenstvo širi svoje snažno korenje i istinski provodi dušom i srcem celog našeg naroda.

Tim značajniji je taj dan, kad je naša herojska vojska, praćena čitavim narodom, na najsvečaniji način odala najveću poštu slavnim i pobedonosnim srpskim zastavama, koje pronesoše slavu našeg oružja i herojstva naroda po celom svetu, da sada, kako su najsjajnije i do kraja ispunile svoj zavet, budu sa najvećim počastima ispraćene i pohranjene u Panteon slave na Oplencu, gde će pored zastava Velikog Vožda, ostati kao večiti svjedoci i svetli spomenici jedne nadasve slavne epopeje, kada se je iz potoka rumene krvi koju proliše plejade vitezova radala prva zora i svitao nov sunčani dan oslobođenja i ujedinjenja jugoslovenskog naroda.

Odlučujući ove svoje i narodne svećinje, danom 6. septembra prigrlila je naša vojska nove, jugoslovenske zastave, primivši ih iz ruku svog vrhovnog komandanta Nj. Vel. Kralja, kao najviši simbol svih pregnuća svoga naroda, časti i slave svoje otadžbine, te zastave iz čijih je blistavih boja ko iz pramenova sunčanih zraka sapleten oreol pobjede, koja danas sja na kruni kraljevine Jugoslavije.

I u ovom istorijskom činu preporođeno Jugoslovenstvo nalazi novo, nepresušivo vrelo svećih i mladih sokova, koji će prostrujati po celom telu jugoslovenskog naroda, podajući mu nove snage i čilosti za još intenzivniji, krepčiji i ustrajniji rad u cilju opšteg boljitka, sreće i napretka.

Ovim istorijskim činom učvršćena je vera, da je Jugoslovenstvo postojano kao stanač-kamen i da je samo jugoslovenska misao jedina i stinska vodilica, koja ravna udesom našeg državnog i narodnog života.

Ovaj veliki čin od 6. septembra, koji je u očima celoga naroda još više uzdigao ideal Jugoslovenstva, veličan je još jednom retkom slavom, kada gledamo, kako je svetlim primerom dokončano jedno sjajno delo, ponos naše nacije, kojim je Nj. Vel. Kralj iskupio sveti zavet svog velikog Roditelja, osvetivši sjajnu zadužbinu na Oplencu, u kojoj danas, upokojeni jedinstvom i slogom svog naroda, zajednički blaženo počivaju Veliki Vožd uz svog unuka Kralja Petra I. Velikog Oslobođioca.

Ovaj veličajni hram, u kojem je tako blistavo oličeno vekovno neimarstvo kulture i veličine našega naroda, u kojem veje duh herojstva i neumrla slave, napajaje većito naša i poznija pokolenja novim pregalaštvom i vječtvom i najživlje potsećati, kolikim je žrtvama otkupljena sloboda i jedinstvo, da bi tako u toj dubokoj spoznanje mogli ceniti i čuvati tu najveću tešćevinu jugoslovenskog naroda.

Gledajući ovako na netom pretekle dane našeg opšteg narodnog slavlja, jugoslovensko Sokolstvo uznosi se jednom neodoljivom radošću i zadovoljstvom, što je pri izgradnji ovako čvrstih jugoslovenskih temelja naše države, primelo i svoj udeo. Uznosi se, jer je ono od uvek bilo najmarljiviji

Uoči rođendana prestolonaslednika Petra poprimio je bio Beograd naročito svečan izgled, da je potsećao na dane svesokolskog sleta. Veliko mnoštvo naroda nadošlo je sa svih strana zemlje da učestvuje ovom retkom i veličanstvenom slavlju predaje novih jugoslovenskih zastava pukovima naše vojske, kao i da prisustvuje osvećenju zadužbine na Oplencu i prenosu zemnih ostanaka Karađorđa iz stare to-

Tim trenutkom prigrlila je sva naša vojska novu jugoslovensku zastavu i savila svoje slavne stare srpske zastave da ih sa najvećim pietetom preda istoriji.

Iza kako je bila izvršena predaja zastava, sa Kraljevske tribine prenašali su spikeri govor, koji je Nj. Vel. Kralj održao vojsci povodom predaje novih jugoslovenskih pukovskih zastava.

Nj. Vel. Kralj razvija jugoslovensku pukovsku zastavu i predaje ju komandantima puka

poške crkvice u sjajnu zadužbinu na Oplencu. Ovim svečanostima, pored aktivne vojske svih rodova oružja, učestvovala je i veliko mnoštvo rezervnih oficira.

Sokolstvo na ovim svečanostima bilo je zastupano po starešinstvu Saveza i po starešinama svih sokolskih župa.

Naveće, uoči rođendana Prestolonaslednika, predsednik vlade general g. Živković priredio je brojnim odličnim uzvanicima u Gardijskom domu na Topčideru banket, kojemu su pored ostalih vidjenih uzvanika, prisustvovali svi članovi kraljevske vlade, svi banovi načelnici banovinskih gradova i banski većnici. Ovom prigodom g. prestolonaslednik održao je uzvanicima veliki značajni govor.

Svečanost predaje novih pukovskih zastava obavljena je najvećim slavljem 6. o. m. na Banjici uz prisustvovanje Nj. Vel. Kralja i svih članova Kraljevskog doma, članova kraljevske vlade, svih vojnih i civilnih vlasti, stranih predstavnika te ogromnog mnoštva naroda.

Sama svečanost predaje zastava protekla je divno i veličanstveno.

Nakon što je ministar vojske i mornarice general g. Hadžić pročitao ukaz o predaji novih zastava pukovima, uz kratki crkveni obred obavljeno je osvećenje novih zastava.

Tada su istupili iz stroja zastavnici sa novim osvećenim zastavama i prišli Kraljevoj tribini. Na podnožju tribine zastavnici predaje zastavu adjutantu Nj. Vel. Kralja, generalu g. Drag. Stojanoviću, koji sa njom uzlazi na tribinu i predaje ju Nj. Vel. Kralju. Na tribinu tada stupa komandant dotičnoga puka Nj. Vel. Kralj prelaže na to komandantima pukova nove zastave, koje ovi primaju iz Kraljevih ruku ljube ju i odnose svaki svome puku. Tako su se izredali svi redom.

sejać velike jugoslovenske misli, jer je ono od uvek bilo najgorljiviji propovednik Jugoslovenstva za koje se zalagalo i žrtvovalo i jer je u tome gledalo najsigurnije ostvarenje svih svojih visokih sokolskih i narodnih ideala, svesno, da će jedino pobedom unitarističke jugoslovenske misli nestati i svih prepreka, koje su iskrsavale podržavanjem plemenskih težnja, a koje su svakako bile upravljene putem razdvajanja. Jugoslovenstvo u očima našeg Sokolstva bilo je uvek jedini put kojim je trebalo poći, ako se uistinu i iskreno želelo osigurati i učvrstiti temelje ove države, ako se je

GOVOR NJ. VEL. KRALJA

Nj. Vel. Kralj rekao je:

»Junaci,

Od ovoga trenutka naše stare, slavom uvenčane zastave pripadaju našoj svetloj nacionalnoj istoriji. Pod tim zastavama su naši proslavljeni pukovi kroz duge ratove leteli iz boja u boj, sa fronta na front, iz pobjede u pobjedu, kroz najteže iz najteže patnje k najvećoj vojničkoj slavi.

Njihovim kopljima obeležene su granice kraljevine Jugoslavije, iz njihovih bojnih napora zavejao je snažno i za uvek zavladao duh nacionalnog oslobođenja i ujedinjenja.

Muškim srcem i sa dubokom poštom i ljubavlju svijmo, junaci, naše stare zastave slave, one su najsajnije ispunile svoj zavet.

Neka nove zastave, koje vam predajem, budu od sada sveta znamenja vaših pukova, znak junačkog zborišta i zaloga vaše vojničke časti.

Sa verom u Boga, za kralja i Otadžbinu, uprite u najtežim časovima svoje pogledu u njih; njima dugujete poslednji dah i poslednju kap krvi svoje. Uzdižite ih visoko i branite ih junački kao svetinju, kao čast svoju, u njima je Kralj i Otadžbina, nad njima su seni palih vitezova i pobednika.

Sa tom zapovešću i verom Mojom u vaše junačko srce, neka vaše pukove pod novim zastavama, sa Božjom pomoću, vazda prati junačka sreća i slava!

Živeli junaci!

Reči Nj. Vel. Kralja bile su praćene iz tisuće grla gromkim poklicima: Živeo!

U ime vojske, Nj. Vel. Kralju odgovorio je ministar vojske i mornarice general g. Hadžić.

Nakon završenog govora g. Hadžića baterije odale su paljbom počast. Kroz celo to vreme kružili su nad Banjicom brojni avijoni.

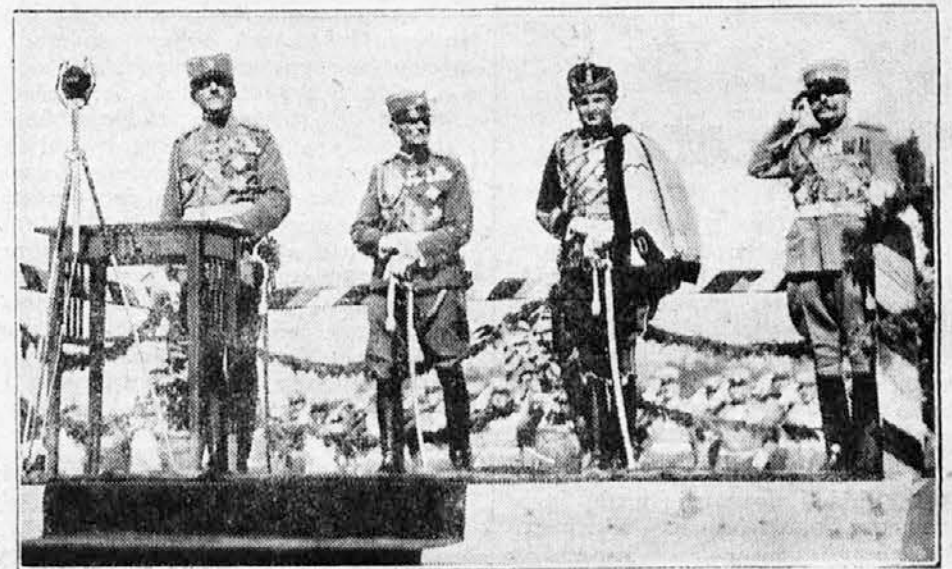
Nj. Vel. Kralj je iza toga napustio sa prajnom tribinu i uzjahao konja te pošao prema glavnoj tribini na kojoj se nalazila Nj. Vel. Kraljica sa Prestolonaslednikom Petrom i kneginjom Olgom, a s druge strane predsednik vlade general g. Živković sa svim članovima kraljevske vlade, kojih je većina bila u uniformi rezervnih oficira, predstavnici čehoslovačke vojske na čelu sa načelnikom generalnog štaba generalom g. Širovom, predstavnici rumunske vojske sa šefom generalnog štaba generalom g. Samsonovićem i ostale visoke ličnosti. Levo od Kraljeve tribine nalazili su se banovi i banski većnici, a desno bivši ministri i ostali odličnici. Generalitet i admiralitet nalazio se je nasuprot Kraljeve tribine.

Zvući glazba najavili su početak defile.

Napred jahao je general g. Dokić sa svojim štabom. Iza glazba. Za njima marširali su u divnim redovima gordi zastavnici sa novim jugoslovenskim pukovskim zastavama. Ispred svakog voda išao je komandant puka. Kako je koji vod nadolazio bacao je pogled i spuštao zastave prema starim srpskim zastavama i Kraljevskoj tribini. Nj. Vel. Kralj je otpozdravljao. Prestolonaslednik sa tribine također. Defile se razvijao. Za pešačkim vodovima nadolazili su zastavni vodovi konjice, zandarmerije, artiljerije i inženjerije.

Sada, iza vodova novih zastava, nastupali su pitome vojni akademija i podoficirskih škola. Prizor je bio divan! Pozdravni poklici orili su se na sve strane.

Iza pitomaca pojavili su se široki redovi naše mornarice. Nastalo je nepisivo oduševljenje. Za mornaricom nastupala je pešadija Kraljeve garde sa mitraljeskim odeljenjima. Za ovima pešadija pa kolona golubinskog postanskog odeljenja. U jednom kracem razmaku proleti u galopu konjička

Govor Nj. Vel. Kralja vojsci — Knez Arsen, knez Pavle i ministar general Hadžić

fanfara svirajući, za njima također u galopu konjica Kraljeve garde, konjička artiljerija Kraljeve garde, mitraljeska odeljenja, a za ovima ostala konjica. Iza konjice, skoro nečujno, prolazili su biciklisti. Sada nastupala je artiljerija. Najprvo laka poljska, pa haubice. Iza ove muzika Kraljeve garde a za njom brdska artiljerija i brdska haubička Kraljeve garde. Iza gardijske

nastupala je brdska artiljerija dalekometni topovi kalibra 105, kontraartiljerijska artiljerija teške haubice kalibra 305. Iza ovih dolazila je teška automobilska artiljerija koju vuku automobili. Od ove prvo je prošla dalekometna artiljerija od 155, pa mužari od 305. Za artiljerijom valjali su se tenkovi sa miraljezima i topovima. Na svakom tenku i automobilu lepršale su male jugoslovenske zastavice. Defile završavao se kolonom auto-komande i sanitetom. U to isto vreme pojavili su se nebrojni avijoni, koji su u jednom divnom redu poput gustog plućjeg jata nepomučeno leteli svojim pravcem prema Zemunu i Novom Sadu. Bilo ih je preko stošestdeset. Oni su svojim letom završavali ovaj divni i retko vidljiv defile naše vojske, koji je na svakoga ostavio silan i neizbrisiv utisak.

Nj. Vel. Kralj, pozdravivši se sa dostojanstvenicima, sa Kraljevskom porodicom napustio je Banjicu burno pozdravljen od čitavog mnoštva naroda.

Nakon završenog defilea ministar vojni general g. Hadžić priredio je na Banjici aktivnim i rezervnim oficirima ručak.

Povodom ovih velikih svečanosti, Nj. Vel. Kralj podelio je brojna odlikovanja po prvi put novim redom Jugoslovenske Krune. Među odlikovanim nalazi se velik broj Sokola.

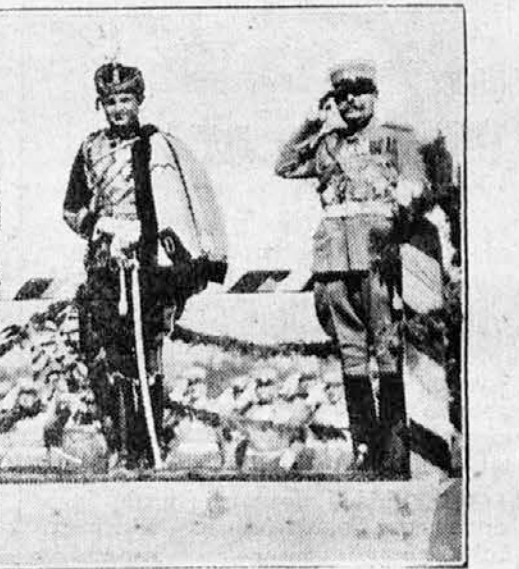
Istoga dana naveće Nj. Vel. Kralj priredio je večeru u počast svih komandanta armija, divizija, brigada i pukova Večeri prisustvovala je predsednik vlade general g. Živković, svi ministri, predstavnici čehoslovačke i rumunske vojske, banovi, načelnici banovinskih gradova, banski većnici i ostali uzvanici.

Tom prilikom Nj. Vel. Kralj održao je sledeći govor:

GOVOR NJ. VEL. KRALJA

»Gospodo oficiri,

Darujući danas Mojoj dičnoj vojsci nova znamenja vojničke časti i slave, Moje su misli bile upućene vama,

Moji dragi saradnici na polju časti i odbrane Otadžbine.

Uveren sam, da ćete, gospodo oficiri, shvatiti svu veličinu današnjeg uzvišenog i svetog dana, kada svi Moji pukovi staju pod okrilje jugoslovenske vojničke zastave. Sa nacionalnim ponosom na najvišu vojničku slavu naših starih zastava vi ćete, vrlo vodi Moje dične vojske, razumeti vašu vitešku

cu krunisan je najlepšim uspehom. Posjećano seme upravo sada donosi najlepše plodove. Mi vidimo, da kad se nakon teških političkih kataklizama stanje normalizovalo, kad se odahnulo i prešlo mirnom i sređenom životu i radu, vera našeg naroda u jugoslovensku misao ispoljila se jednom pomladenom i ojačanom snagom, jer se došlo do uverenja i spoznaje, da je Jugoslovenstvo jedini pokretač našeg stalnog napretka. I pojmljivo je što je ovo snažno banjanje jugoslovenskih osećaja našlo silnog izražaja i izleva u proteklim svečanostima i što se u jednom veličanstvenom oduševljenju

i zanosu tako sjajno manifestovalo u svim krajevima pri doćecima i povratku novih zastava naše vojske u okrilje svojih pukova.

Eto, ovi plodovi jugoslovenskom Sokolstvu najveće su priznanje, a ujedno i najsnažniji podstrek, da svoj koristan rad, umnoženim snagama, produži i prenese u najšire slojeve naroda, da posvuda seje seme ljubavi prema otadžbini, bratstva, jedinstva i sloge i da prepovedajući veru Jugoslovenstva bude uvek njegov veran zastotnik kao i budan stražar i neustrašiv branič narodnog i državnog jedinstva.

Cs.

ROSIIJA - FONSIER ♦ DRUŠTVO ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE ♦ BEOGRAD

oficirsku dužnost prema Kralju i Otadžbini.

Pronosite naše nove zastave putem slave i veličine naše mile i lepe Domovine, pronosite ih putem časti i viteštva, koji su pobjedama označili naši besmrtni junaci, putem kojim ste išli i koji poznajete, na ponos vašeg Kralja.

Ja vas pozivam, gospodo oficiri, da sa svetom jugoslovenskom zastavom na polju časti i odbrane Otadžbine budete prvi među prvima, uvek nadahnuti pozivom pesniške duše našeg naroda: »Napred, zastave slave!«

Vrhovni komandant, vaš Kralj, biće, kao i do sada, prvi zastavnik naše jugoslovenske zastave, a vi, Moji oficiri, za Mnom!

Ziveli!»

Na govor Nj. Vel. Kralja odgovorio je ministar vojske i mornarice general G. Hadžić.

Posle završene večeri Nj. Vel. Kralj otišao je srećno.

Dne 7. o. m. završavali su se poslednje pripreme na Opieñicu i sutra-

dan 8. o. m., najsvečanije bili su preneti zemni ostanci Vožda Karadorđa iz Topolske crkvice u sjajnu oplećenu nauku zadužbinu. Tu su uz velike počasti pohranjene slavne srpske zastave.

Ovim dirljivim svečanostima, osvećenja oplenačke zadužbine, prenosu praha Karadorđa i sahrani starih zastava učestvovali su Nj. Vel. Kralj, cela Kraljevska porodica, Kraljevska vlada, vojni i civilni dostojanstvenici, strani predstavnici sveštenstva i mnogi odličnici te golemo mnoštvo naroda.

Iz crkve u Topoli Karadorđev les izneo je Nj. Vel. Kralj, knez Arsen, knez Pavle i Predsednik vlade sa četiri seljaka iz Topole. Les je bio tada položen na topovsku lafetu i odatle u sjajnoj pratnji ispraćen na Oplenač, gde je opet uz najviše počasti položen u grobnicu veličanstvene zadužbine. Tu danas, pod senom istoriji predanih starih srpskih zastava slave, zajedno upokojeno počivaju Veliki Vožd, koji prvi zapali skru borbe za slobodu naroda uz umuka, Kralja Petra I. Velikog Osvobodioca, koji dokonča i sprovela slavno delo oslobođenja i ujedinjenja celokupnog jugoslovenskog naroda.

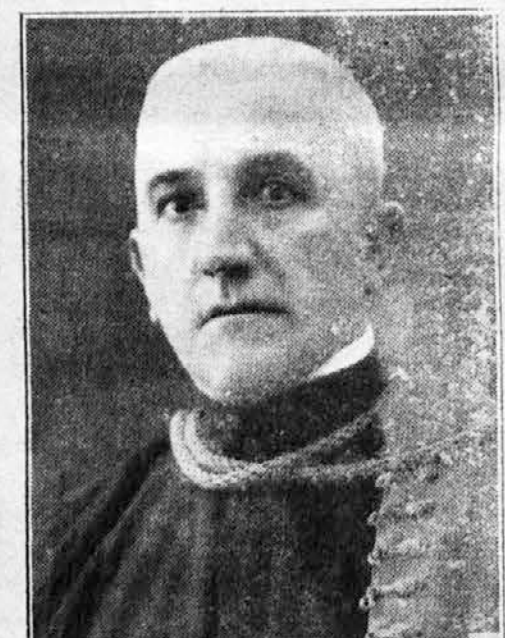
Nj. Vel. Kralj, knez Arsen, knez Pavle, general Živković i seljaci iznose les Karadorđa iz stare topolske crkvice na topovsku lafetu — Levo: Karadorđe

Brat Ivan Bajželj

načelnik Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije

Dekretom g. Ministra prosvete od 22. augusta o. g. imenovan je za načelnika Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije br. Ivan Bajželj, nastavnik gimnastike na Učiteljskoj školi u Ljubljani.

Br. Bajželj rodio se god. 1877. u Sv. Joštu, a svoju mladost proveo je u Stražišću kod Kranja. God. 1897. svršio je učiteljsku školu u Ljubljani. Prvo mu je učiteljsko mesto bilo na Jesenicama, a kasnije je preuzeo mesto nastavnika gimnastike u Idriji. Dostojno je otišao u Beč, gde je god. 1905. sa odličnim uspehom svršio telovežbački studij na univerzitetu.

Brat Ivan Bajželj načelnik Saveza SKJ

Invazija tudina i njega je prisilila, da ostavi Idriju i da se god. 1920. preseli u Ljubljano, gde je najpre služio kao nastavnik na gimnaziji, kasnije prešao je na realku, a zatim postaje referentom za telesni odgoj kod zdravstvenog odeljenja u Ljubljani. God. 1922. ponovo se vraća u školu i preuzima mesto nastavnika gimnastike na Učiteljskoj školi u Ljubljani.

Br. Bajželj poznat je među jugoslovenskim Sokolstvom kao odlični sokolski pisac. Posle god. 1918., kada se počelo jače raditi na širenju i pridizanju sokolske literature, pero brata Bajželja popunjava prazninu naše telovežbačke i organizacione strane. Njegovi članci o anatomiji i fiziologiji u »Sokolskom Vestniku«, kojega su od god. 1911. do god. 1914. izdavale udružene slovenačke sokolske župe, imaju trajnu vaspitnu vrednost. God. 1919. preuzeo je uređivanje »Sokola«, kojega je onda još izdavalo slovenačko Sokolstvo. Od god. 1920. pa sve do danas uređuje naš omladinski list »Sokolčić«. Odlični su njegovi članci u »Učiteljskom Tovarišu«, »Sokolskom Glasniku«, Sokolskom Vjesniku zagrebačke župe, »Sokolčiću«, sokolskim kalendarima, »Našoj Radosti«, »Jutru« i drugim novinama. Mnogo tehničkih dela preveo je sa češkog, tako »Vežbe za decu«, »Vežbe na spravama«, priredio je čehoslovački tehnički nazivostovni rečnik i t. d.

U sokolskoj organizaciji zauzima je br. Bajželj razna mesta. Mnogo godina bio je uzornim tajnikom Idrijske sokolske župe, a čitav niz godina vršio je važne funkcije u starešinstvu bivšeg Jugoslovenskog Sokolskog Saveza, a više godina bio je zamenik starešine JSS.

Povodom ove izvršne promene u načelništvu našega Saveza, a koju naše članstvo prati najvećim interesom, urednik našeg lista zamolio je saveznog načelnika br. Bajželja, da bi mu za naš »Sokolski Glasnik« izneo svoje namisli i poglede o radu i zadaćama, koje očekuju naše Sokolstvo u skorijoj budućnosti. Načelnik br. Bajželj sa bratskom predusretljivošću dao nam je ovu izjavu:

»Nemam namere da razvijam svoj program za bližu budućnost, jer je to često besplodan rad, pošto se i najbolji načrti više puta raspliuju i kod najbolje volje nije ih moguće ostvariti. Mislim pak, da za Sokolstvo nije, od tolike važnosti program rada, jer taj nam je već već naš osnivač dr. Miroslav Tyrš. To je naš fundament, na kojem moramo da gradimo, i to tako opširno i dalekosežno, da nam nije treba boljšeg. U koliko je pak potrebno, da uzimamo više ili manje u obzir ovu ili onu granu i da ju prilagodimo modernim zahtevima sadašnjosti i najavijoj fiziološkoj nauci, toga u kratkim crtama nije moguće utvrditi.

Uspeh sokolskog rada zavisi pak pre svega od dobrih prednjaka, koje u prvom redu neophodno trebamo i to ne u malom broju. Odgovor prednjaka i prednjačica biće dakle najpotrebnije i možda goruće pitanje, jer je to ujedno i pitanje materijalnog značaja.

Bratske veze sa čehoslovačkim Sokolstvom nama imperativno nalažu što veću brigu oko dobre i savršene spreme za svesokolski sokolski slet god. 1932. u Pragu, koji će se održati prilikom stogodišnjice rođenja besmrtnoga Tyrša, i što jačeg i dubljeg učvršćenja prijateljstva, bratstva i uzajamnosti. Slet u Pragu za nas će biti veličanstvena revija sokolskog rada i jednake važnosti kao za braću Čehoslovake. Bićemo ponosni i veseli, budemo li moći da tada u Pragu postavimo njima jednake vredne jugoslovenske sokolske čete. Razumljivo je, da nas jednako srdačne veze vežu i sa ostalim slovenskim sokolskim organizacijama.

Rada u budućnosti i to svestranog rada, više je nego dosta. Pomoću požrtvovnih, stručno i temeljito naobrazanih članova tehničkog odbora, dobrom voljom i savesnošću župskih načelnika, koji su svesni svojih velikih dužnosti i koji su stručnjaci u svim granama našeg telesno vaspitnog sistema, biće najteži i najopsežniji rad savladan. Svaki savesan rad mora da bude krunisan uspehom.«

Dr. JOSIP HOŠCALEK:

Kako i čime danas najbolje propagovati Sokolstvo

Pre svega treba biti na čistu, da se danas Sokolstvo u našem narodu ne da propagovati samo spoljašnjom reklamom, govornim i štampom onako uspešno kao nekada. Čak i sletovi te svečani javni sokolski nastupi imaju u tom pogledu tek ograničeno značenje. Danas je pojam Sokolstva već prilično dobro poznat. Ako dakle, neka sokolska načela u ovakovim prilikama proniknu u većoj meri i u javni život, a da i baština Tyrševa postane svojim narodom većine našega naroda, onda mora svaki član Sokola pre svega biti prodahnut nastojanjem, ne samo da bi naš sokolski redovi bili doista cvet naroda, na čemu već decenijama radimo, nego da uopšte cvet naroda bude u našim redovima. Drugim rečima: trebalo bi da se Sokol u narodu ne smatra samo za telovežbačku organizaciju, nego da bi udruživao u bratsku celinu najbolje Jugoslovene. To znači, da smo dosada tvorili uglavnom najjače mišice naroda, a odsada trebalo bi biti i srcem i mozgom njegovim. Trebalo bi biti — samo da bi bar to i bilo! Koliko bi se teških problema ovako jednostavno rešilo! Ovdje stojimo pred velikom zadaćom, koja je vredna najsavetnijeg rada. Ovakovo nastojanje, uvedeno u život, značilo bi novo doba u sokolskoj istoriji i bilo bi veoma dobrom agitacijom za Sokolstvo.

Teško je doduše pridobivati odrasle ljude, koji možda iz bilo kakvih razloga imaju protivu nas izvesnih predrasuda. To traži mnogo takta, poznavanja ljudi, a uglavnom i poznavanje razloga radi kojih dotični ljudi nisu postali članovima Sokola već pre iz vlastite pobude. Ovakovi razlozi mogu da budu različiti.

Ako se ne radi o sasvim slučajnim ličnim beznačajnim uzrocima ili o izvesnoj nadutosti ili jer je nekome dosadila telovežba radi neuspeha itd., onda postoji često krivnja u klasnim, verskim ili političkim predrasudama protivu samoga Sokolstva ili protivu pojedinih članova Sokola — javnih radnika, a koji su još kao deca tim zadojeni bili; drugde opet u isključivom entuzijazmu za kakove grane sporta, koji privlači mlade ljude više, nego tvrda škola sokolskog vaspitanja; gde gde pak također i u komodnosti i nedostatku smisla za telesnu kulturu i slično.

Pridobivanje odraslih ljudi trebalo bi da se poveri uglednim licima u društvu, koja bi pozivala na pristup u sokolske redove na zgodan, nenametljiv

način, bilo lično ili pismeno. Dakle, imalo bi se pak društvo da pobrine također, a to u glavnom njegovo vodstvo, da bi se ovako pridobivenim članovima omogućilo da se užive u društvu i da bi im se tako bivanje u novom miljeu učinilo ugodnim. Ali ovdje treba napomenuti jednu važnu stvar. Istina je doduše, da je Sokol svenarodna i nepolitička organizacija te da kod svojih članova ne poznaje stalaških razlika. Ipak imalo bi se danas da se pri sokolskom vaspitanju stalno i stalno napominje, da je poštivanje tuđeg uverenja — bilo političkog ili verskog — prvi i glavni znak naobrazanog čoveka i tim više također dobrog Sokola. Srednji put između različitih nazora ne sme se previše sužavati naročito kod ljudi, koji nadasve vole slobodu mišljenja. Naša sokolska načelnost ne sme da se preokrene u uskožrudnost.

Nesuglasice u svim nazorima, kad do njih dođe, imaju tek da budu prilikom, da se protivnika ljubaznim i pomirljivim nastupanjem i bratskom rešju privede do uverenja. Ta sokolski je ideal visoko, visoko iznad svih sukoba.

Što se tiče unutarnjeg upotpunjavanja i usavršavanja našeg organizacijskog tela, moramo da počnemo od pojedinca. Najbolja će propaganda biti, da sokolska legitimacija ili značka bude ujedno i pre svega legitimacijom čestitog i neporočnog čoveka, kojem se n. pr. može verovati bez svih okolnosti a to će se postići budu li i sami Sokoli svagda i svuda sejali i širili ovu veru u sokolsku reč i sokolski čin. Društvenim odborima time bi se doduše nametnula dužnost da jamče za moralni nivo svakoga, koga su primili kao člana, a također i da pozivaju i starije članove na odgovornost za svaki čin, koji je u nesuglasju sa sokolskim načelima. Svaki član Sokola, dakle, ne samo funkcionar, mora da bude uzor dobrog državljanina i također budni stražar narodnih dobara, koji će u svom delokrugu budno paziti na interese države i naroda, na njegovo dobro ime i na ime Sokolstva. To dakako ne znači izdizati se na kakvog nadzornika sudržavljana koji nisu Sokoli, nego pre svega znači, da treba imati u pameti onu biblijsku o trunu u tuđem i brynu u vlastitom oku.

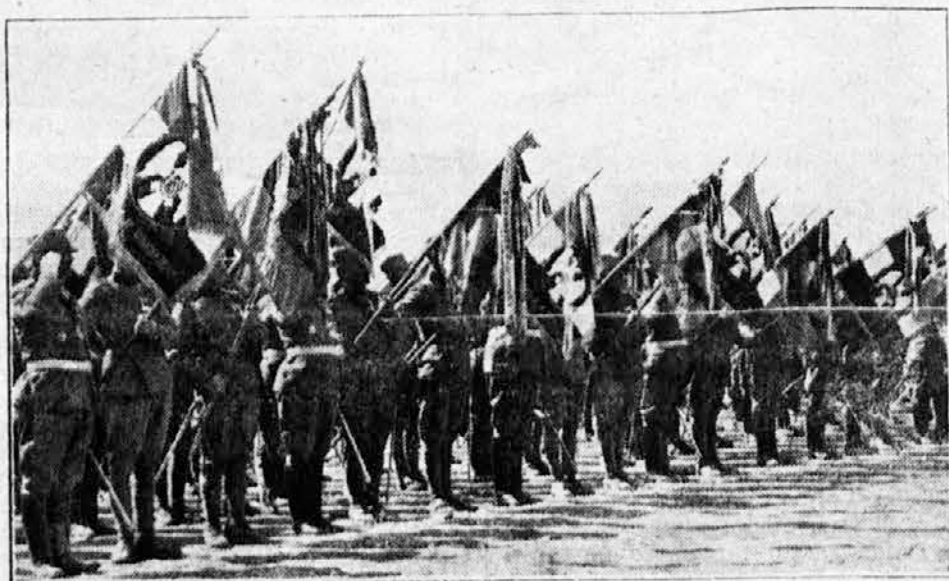
Sokolska značka i legitimacija moraju biti osobito poštivane kod samih Sokola! Članovi i članice, gde se sretnu sa Sokolima, moraju se primati

svuda sokolski, dakle, ne samo u vežbaonicama ili sokolanama, nego i u uređima, u javnosti i u privatnom životu. Političke partije brinu se u se, gde je to ikako išlo, da koriste svojim pripadnicima i postavljaju po političkom mišljenju osećalo se u javnom životu često neugodno i na štetu pravdnosti. Sigurno ne bi bilo dobro, kad bi se ovakav postupak uvadao i u Sokolstvo, a niti se uvada i niti će se uvadati. Ali je nesporno da će se važnosti Sokolstva mnogo doprineti i koristiti, ako se naše bratstvo prenese u najvišoj meri i u državljanski život, a osobito u urede. U tom pogledu trebalo bi uticati na članstvo osobito na starije, da bi prednjačilo dobrim izgledom. Ne ide se samo za oslovljanjem sa »brate« i za tikanjem. Već tu se teži i radi u cilju bratske prijatnosti, poštivanja i uzajamnosti. Jer »svi za jednoga i jedan za sve bilo je već tabarijsko geslo, geslo za čin i uvek geslo za pobjedu« (Tyrš).

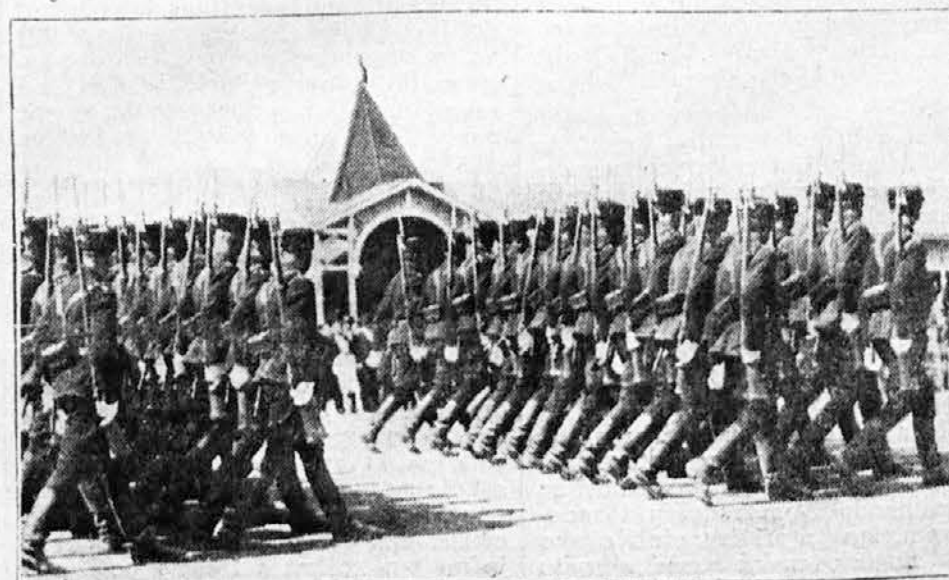
Ali da se na drugoj strani koristi značke ne bi zloupotrebljavale, treba zato da se brine sve članstvo i da stalno vodi kontrolu, da li ne nosi tko značku bez prava ili da li ju ne zloupotrebljava. Ovdje treba postupati sa mnogo takta, ali i energično. I ovo je jedan deo propagande i za Sokolstvo veoma izdašan.

Ali budućnost Sokola nije samo u članstvu, nego i u naraštaju i u našoj deci. Ovoj omladini treba posvetiti najveću pažnju. Nastojmo najpre uveriti ne tek omladinu samu, koju već imamo u vežbaonicama, nego i njene roditelje, da se od sokolskog uzgoja može svatko okoristiti. Zato smatrajmo ovaj uzgoj barem jednako važan kao što je uzgoj članstva te mu posvetimo naše najbolje sile. Lakše je pridobiti omladinu, nego ju zadržati u vežbaonicama. Ipak mnoga društva vode akciju oko pridobivanja omladine, a da prethodno ne traže uzroka zašto u njihovim vežbaonicama nema sokolske dece onoliko, koliko bi je moglo i imalo da bude i što se najpre dosta slabo brinu, da za pridobijenu omladinu osiguraju i dovoljno redovitih i spremnih predjaka.

Na prednjacima, osobito kod naraštaja, mnogo leži. Društva treba da radi toga nastoje, da u prvom redu pridobiju dobre predjake i vodnike, makar i uz cenu novčane odštete, nedostaje li požrtvovalne i sposobne braće ili sestara, koji bi mogli da drago

69 jugoslovenskih pukovskih zastava pozdravlja Nj. Vel. Kraja

Defile pešadije Kraljeve garde

voljno rade. Sigurno je, da bi ovako izdani novac nosio jako dobre kamate; jer nije opet svak da bi znao da sa mladim postupa, naročito sa dečom; ovdje sigurno ne vredi za svakoga ona: »dobra volja sve može«.

Svu propagandu Sokolstva ima voditi nastojanje uveriti narod, da današnje Sokolstvo nije niti ima da bude samo telovežbačka organizacija, nego da je ono podjednako bratstvo visokih meta u našem narodu; da je uredba, koja jača zgradu naše države, da bi bila osigurana za slučaj kušnje. Vidni znak članova sokolskog bratstva je dođue značka i uzgoj u vežbaonici po-

svejuća priprema za sokolski život, ali prvi preduslov svakog Sokola čistog i muževnog srca, koji se zanosi istinskim sokolskim bratstvom ima da bude osećaj prave vere i istinske ljubavi prema svojoj državi i svom narodu.

(Prema »Vestniku Východočeské Sok. župy Pippichovy« — god. XIII. — priredio M. K-č.)

Pozdrav Sokolstva starešini prestolonasledniku Petru

Prigodom rodendana Nj. Vis. prestolonaslednika Petra, starešine Save-

za Sokola kraljevine Jugoslavije, starešinstvo Saveza, sa sednice održane 5. o. m. u Beogradu, kojoj su učestvovali i svi župski starešine, uputilo je Nj. Vis. prestolonasledniku Petru sledeći pozdravni telegram:

Prestolonasledniku Petru, bratu starešini Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije

Beograd.

Svi starešine sokolskih župa iz čitave države, sakupljeni danas sa članovima uprave sokolskog Saveza na sednici u Beogradu, a uoči rodendana, koji prvi puta praznuješ kao starešina

sokolskog Saveza, šalju Ti bratske pozdrave sa iskrenom željom za dug i srećan život. Budi zdrav, Sokole čili! Zdravo!

I. zamenik starešine: Gangl.

Kongresu nacionalnog radništva

Ovih dana održan je u Mariboru kongres nacionalnog radništva. Tom prilikom naš Savez uputio je sledeći pozdravni telegram:

Svoj braći i sestrama u borbi za ideale bratstva šaljemo iskrene poz-

zdrave, želeć vašem nastojanju za moralna i materialna dobra potpuni i trajni uspeh. Skupite svoje redove pod sokolsku zastavu na čast domovine i blagostanje naroda! Zdravo!

Za Savez Sokola kraljevine Jugoslavije: Gangl

Preporučamo braći i sestrama, koji posećuju Zagreb, restauraciju »Varošku Pivnicu« i »Kavanu Medulić«. Čitajte naš oglas.

Mučenici

U petak, 5. o. m. naveče dokončano je u Trstu sudenje protiv 18 mladih Jugoslavena, a u subotu rano odjeknule su salve iz fašističkih pušaka i četiri dobra jugoslovenska srca prestala su da kucaju. Pali su: Franjo Marušić, Zvonimir Miloš, Ferdo Bidovec i France Valentič. Ostali osuđeni su od dve do trideset godina robije i to:

Lojze Spanger, 30 godina; Nikola Kosmač i Vladimir Stoka 25 godina;

Dragutin Rupelj i Vinko Čač, 15 godina;

Ivan Obad, 10 godina;

Mario Zahar, Josip Kosmač, Miroslav Pertot, Slavko Bevk i Antun Manfreda, 5 godina;

Sofija Frančeskinijeva, 2 godine;

Leopold Širca i Ciril Kosmač pušteni su na slobodu.

Osuđeni moraju da plate i parnične troškove, a posle otslužene kazne biće još tri godine pod policijskim nadzorom. Osim Frančeskinijeve izgnani su svi osuđeni za uvek sva građanska prava.

Čitava svetska štampa komentira ove događaje i sa simpatijama piše o jugoslovenskoj narodnoj manjini u Italiji. Naročito oštre komentare donela je poljska i čehoslovačka štampa. Tako n. pr.:

»Narodni listy«, pod natpisom »K političkom umorstvu u Trstu«, donša uvodnik, u kojem među ostalim kaže:

Krvava fašistička ruka zapisala je u istoriji jugoslovenskog mučeništva četiri nova imena. Krvočolnost Nerozovih potomaka nije ublažilo ni ubojstvo u Pulju. Vladimiru Gortanu slede nove žrtve. Kad je juče sunce donelo četvoricu mladih slovenačkih domoljuba poslednje pozdrave iz bližnje Jugoslavije, odjeknule su salve iz karabinka. Četiri slovenačke majke izgubile su svoje sinove. Isti sud i isti general, koji je osudio Gortana, osudio je i njih i po iskustvima puljskog procesa bilo je očito, što optužene čeka. Iz Rima su ih doveli u lancima već unapred osuđene. Čitav proces u Trstu bila je odurna igra, koja je imala za daću da uveri svet o slovenskom bar-

Franjo Marušić

Ferdo Bidovec

Zvonimir Miloš

Pepe Kukec

barstvu, koje ugrožava rimsku civilizaciju. Namerice pospešili su izvršenje osude, da se ne bi moglo predbaciti kralju, da ih nije pomilovao ili kraljici, da nije progovorio reči u korist sinova svog naroda.

U svemu tome nema nikakvog iznenađenja. Fašizam je objavio rat svemu, što nije italijansko. Zatvorene su slovenačke škole, biblioteke i prosvetne ustanove. Slovenačka reč i u crkvi je zabranjena; zabranjene su slovenačke knjige i slovenački jezik nemilosrdno proganjan. Slovenačku inteligenciju fašiste su poubijali, odnosno ova umire po zatvorima i internacijama. Da satru još i ono što je ostalo, izmišlja fašistička justica veleizdajničke procese i na potoke proleva slovensku krv.

Iznenađiti nas pak mora, da ti zločini ne nalete na protest kulturnog sveta, koji je priredivao protestne zborove zbog justifikacije dvojice američkih anarhista i justifikacije u dalekoj Kini. Možda svet čuti, jer je prolivena slovenska krv?

Da li da čuti i Prag, srce Slovenstva? Neće li češka pesmica da se za-

grozi trščanskim ubojicama? Sa čovečanskog gledišta najveća je okrutnost to, da se streljaju mladi ljudi samo zbog toga, jer neče da se odreku svog naroda, već mu svesno služe i žrtvuju se za njegovu slobodu, boreći se za njegovu najelementarnija prava. U Italiji narodne manjine nemaju nikakve zaštite, već ih naprosto surovo ubijaju. I Društvo naroda čuti na ovu kruto proganjanje!

Teško možemo verovati, da će barem sada biti zasićena fašistička krvočolnost. Talijanska štampa ko besna pleše nad svežim grobovima. I unapred smijače se još suzama slovenskih majka, još i dalje hlepiče fašistička justica za novim žrtvama. Ali nešto ne sme da zaboravi: krvlju narodnih mučenika krči se put do narodne slobode. Glas krvi, prolivene u Pulju i Trstu, snažniji je od dreke fašističkih četa! Ova ubojstva neće ostati bez odgovora, toga neka bude Italija svesnala!

U pobožnom poštovanju klanjamo su juče poginulog braći. Poginuli su u svojoj borbi za svoj narod. Na njihovom mestu doći će drugi, koji će ih osvetiti i povesti u borbu do pobeđe!

Dr. Vladan Đorđević u docijem organiziranom Sokolstvu nije uzimao učesća, ali iz ovog kratkog prikaza jasno se vidi, da baš njega ide najveća zasluga, da se u kraljevini Srbiji započelo gimnastičkim vaspitanjem, koje je docijne poprimilo sokolsku ideju i sokolsku formu.

Neka je slava pokojniku, koji je tim svojim nastojanjem radio za dobro naroda i mislio na njegovu budućnost. Ante Brozović.

»Česke Slovo« piše pod natpisom »Fašistička justica«: Sa dubokim ogorčenjem čita češka javnost vest o justifikaciji četvorice Slovenaca, koje je osuđilo na smrt vanredno fašističko sudište. Četiri osuđena, koji su se do poslednjeg trenutka junački držali, pripadala su skupini 17 Slovenaca, koji su bili optuženi radi raznih čina protiv fašizma. Italija je po mirovnim ugovorima dobila ogroman slovenski teritorij, koji hoće da sa svim sredstvima denacionalizira. Dejstvo presude dokazuje, da režim sa Slovencima ne postupa u duhu međunarodne pravde. Sudbina junačkih Slovenaca mora da dirne svakoga. Tvrdimo, da je pretsednik vanrednog suda, general Cristini, već pre početka sudjenja saopštio novinarima njegov rezultat...

»Pravo Lidu«, u članku pod naslovom »Strahote fašističkog režima« donosi sledeće:

»Jugoslovenski emigranti iz Italije, koji su uspeali da pobegnu u inostranstvo ispred pritiska fašističke svireposti, kao i italijanski izbeglice, kojih je nekoliko stotina hiljada pobešlo u inostranstvo, uputili su apel svim kulturnim narodima Evrope, pozivajući ih u pomoć nesrećnim, ugnjetanim narodnim manjinama«.

U istom smislu pišu i svi ostali listovi kulturnog sveta. Svi sa najvećim ogorčenjem predstavljaju proces u Trstu kao puku formalnost, ali sa unapred smišljenom i jedinom nametom, da se što više ponizi jugoslovenski narod u Italiji i da se izazove Jugoslaviju.

Slava Mučenicima!

Pepe Kukec,

voda jugoslovenskih nacionalista u Postojni, koji je poginuo u sukobu sa fašističkom pogranničnom stražom u Slivnici kod Postojne. Prema italijanskim vestima bio je ustreljen od fašističkih milicionera, po drugima izgleda da se sam ubio kad je video da će radi zado-bivenih teških rana pasti u ruke fašista.

† Dr. Vladan Gjorgjević

U Beogradu sahranjen je ovih dana muž retkih sposobnosti, političar i državnik pretratinje Srbije, koji svojim mislima i nastojanjima imade velikih zasluga i za docijne osnivanje i širenje Sokolstva u kraljevini Srbiji.

U današnjim širim sokolskim redovima manje je poznata ličnost dr. Vladana Đorđevića, a ipak možemo kazati, da je on svojim nastojanjem stvorio temelje predratnog Sokolstva u Srbiji. Pokojnik je naime prvi započeo sa propagandom za telesno vaspitanje u Srbiji.

Pokojni Vladan Đorđević, koji se ogledao kao javni radnik i na književnom i na političkom polju, bio je dalekovidan posmatrač za dobro svoga naroda, pa je u tom svom posmatranju zapazio, kako srpski narod u većini borbama za svoju slobodu i rodenu grudu sve više opada i kako bi mogla njegova otporna snaga da popusti. Njegova opažanja dovela su ga do spoznaje, da je od neophodne potrebe, da se kod srpskog lada našega naroda podigne otpornost i podržaje jak duh samosvesti, a sve to da se dade potpuno samo telesnim vaspitanjem. Do ovoga zaključka došao je ne samo kao političar, nego i kao lečnik, koji je sedamdesetih godina prošloga veka, kao lekar u regrutnoj komisiji, opazio slabbe rezultate kod omladine. Upoznat još kao dak u Nemačkoj sa velikim blagodatima telesnoga vaspitanja, a došav do časa pre rečene konstatacije, odlučio je da u kraljevini Srbiji sprovede osnutak i jaku organizaciju gimnastičkih društava. Ovu organizaciju zamišljao je tako, da bi se ponajpre u Beogradu osnovalo jedno centralno društvo, koje bi vaspitalo učitelje gimnastike, a ovih bi docijne bila dužnost, da duž čitave zemlje osnivaju okružna i sreska gimnastička društva.

Ma da se u to doba razmahala u Srbiji jaka partijska borba, on je ipak odlučio da na ovu akciju pritegne sve narodne sile. U tu svrhu napisao je članak o velikoj važnosti telesnog vaspitanja za mlade narodne generacije, a naročito u vojsci. Ovaj članak u formi pisma razaslao je na sve nacionalne radnike, pozivajući ih istodobno na prvu skupštinu na kojoj se imadu udariti temeljem ovakovomu udruženju. U svojim predviđanjima nije se razočarao, jer su na skupštinu došli dapače i svi vode postojećih partija. To je bilo 3. januara godine 1882. Na ovoj skupštini pokojni Vladan Đorđević održao je veliko predavanje o potrebi telesnog vaspitanja u srpskom narodu. Sve se je oduševilo za njegovu zamisao i odlučili su da se imade osnovati »Prvo beogradsko društvo za gimnastiku i borenje«.

No to njegovo delo ne bi nikada podraslo, da nije našao dobrog sprovadače svoje zamisli u aginomu bratu Stevi Todoroviću, docijem fakičnom prvom pokretaču Sokolstva u Srbiji.

Pošto je samo društvo bilo osnovano, pokojnik je nastojao da ga što jače učvrsti i da mu da mogućnosti razvitka. U tu svrhu održao je čitavi niz predavanja o važnosti gimnastike, a čistu dobit od ulaznine tih predavanja određivao je za nabavu gimnastičkih sprava. Da pako širu javnost što više upozna sa gimnastičkim pokretom, napisao je čitav niz članaka u svom listu »Otađbini«. No osim svega toga on je išao za time, da telesno vaspitanje obuhvati sve slojeve naroda, pa se nije zadovoljavao samo time da na gimnastički rad pritegne muške snage, već je započeo akciju, da se pritegnu i ženske kao dobar primer. Zato on je veliki deo svoje ve-

like bašte u Beogradu pretvorio u letno vežbalište, na kojemu su prve vežbačice bile njegova žena i kćerka. Bavio se i mišlju da podigne za tadanje prilike i moderan dom, u kome bi bila vežbaonica, ali njegov politički rad oduzimao mu mnogo vremena, pa se od zamisli nije pristupilo delu.

Ovo po njemu osnovano društvo razvijalo se dalje i pretvorilo u prvo sokolsko društvo, današnje Sokolsko društvo Matica u Beogradu.

Naš svesokolski slet i naši američki iseljenici

Naš svesokolski slet u Beogradu sa svojim veličanstvenim uspehom imao je veoma snažnog odjeka ne samo u čitavoj našoj domovini, već i na strani, naročito u svim bratskim slovenskim i prijateljskim državama, a napose i među našim iseljenicima u Severnoj i Južnoj Americi, kod kojih je uzbudilo novo, veliko oduševljenje za sokolsku misao. Toliko interesa za Sokolstvo među našim iseljenicima u Americi nikad nije bilo, ma da je sokolska misao zadobila svoj koren među američkim Slovenima već odmah posle osnivanja »Praskog Sokola« god. 1861. God. 1865. osnovano je u St. Louis, Mo. od tamošnjih Čeha prvo sokolsko društvo u Americi. U sledećim godinama nicala su ostala češka, slovačka, poljska i ruska sokolska društva. Jugoslovensko Sokolstvo razvijalo se na plemenskoj osnovi. Prvo društvo osnovano je 1909. god. kao »Hrvatski Sokol« u Chicagu. Kad su se po raznim gradovima, gde ima naših iseljenika osnovala ostala sokolska društva, osnovane su i dve hrvatske sokolske župe, koje se danas nazivaju

Dr. Vladan Đorđević u docijem organiziranom Sokolstvu nije uzimao učesća, ali iz ovog kratkog prikaza jasno se vidi, da baš njega ide najveća zasluga, da se u kraljevini Srbiji započelo gimnastičkim vaspitanjem, koje je docijne poprimilo sokolsku ideju i sokolsku formu.

Neka je slava pokojniku, koji je tim svojim nastojanjem radio za dobro naroda i mislio na njegovu budućnost. Ante Brozović.

jugoslovenskim i to: Jugoslovenska Sokolska župa u Chicagu i Jugoslovenska Sokolska župa na Pacifiku. Slovenačko i srpsko Sokolstvo imalo je samo nekoliko društava po gradovima Severne i Južne Amerike, zbog čega nije moglo osnovati vlastitih župa.

Posle ujedinjenja Srba, Hrvata i Slovenaca jugoslovensko Sokolstvo u Americi išlo je i dalje svojim starim, plemenskim putem. Uzrok tome je bio pre svega, što naši američki Sokoli nisu imali nikakvih veza sa oficijelnim sokolskim krugovima u Jugoslaviji, zbog čega su i naseli mnogim lažnim vestima o rdavim prilikama u staroj domovini, koje su nama protivni elementi širili sa izvesnim tendencijama. Tek posle kraljevske proklamacije od 6. januara 1929. god. većina američkih Sokola videla je, da je jedino jugoslovenska misao ona baza, na kojoj mora da stoji i jugoslovensko Sokolstvo u Americi. Dokaz, da je naš američko Sokolstvo krenulo pravim jugoslovenskim putem, bila je sjajna poseta američkih Sokola na

svesokolskom sletu u Beogradu, gde su se uverili, da prilike u Jugoslaviji nisu takove, kako su bile prikazane i u nekim američkim »sokolskim« krugovima. Sa najvećim oduševljenjem došli su prednjaci američkog Sokola u prednjački tečaj u Ljubljani, da i ovim putem manifestiraju jedinstvo jugoslovenskog Sokolstva.

Mnoge naše novine u Americi donele su krasne članke o našem svesokolskom sletu, iz kojih vidimo, da je naš slet i kod naših iseljenika podžegao nov plamen oduševljenja za uzvišene sokolske ideale i da će se naše Sokolstvo u Americi u doglednom vremenu ujediniti u američki Jugoslovenski Sokolski Savez.

Tako n. pr. mesečnik »Jugosloven« (»The Jugoslava«), koji izlazi u San Pedro, Los Angeles (California), pored govora Nj. Vel. Kralja Sokolima prigodom padarenja zastave i pored ostalih članaka sokolskog sadržaja, na uvodnom mestu i pod naslovom: »Veliki sokolski dani u Beogradu« — citirajući kao motto reči Nj. Vel. Kralja upućene Sokolstvu prilikom I. jugoslovenskog svesokolskog sleta u Ljubljani 1922. god. — donosi sledeće:

»Prošli su dani Svesokolskog slovenskog sleta, manifestacija snage jugoslovenskog naroda i visokih ideala slovenske uzajamnosti i bratstva. Prošli su dani veličanstvenog slavlja, junačkih napora, snage, zanosa i požrtvovnosti. Tih dana Sokoli su pokazali žarom svoje jugoslovenske duše, da su zdrava, sigurna i jaka uzdanica otađbini i nacije.

Na sletu sudelovalo je nekoliko desetaka tisuća Sokola i Sokolice. Bili su na hiljade zastupani čehoslovački, poljski, ruski i lužičko-srpski Sokoli. Našlo se je na okupu sve ono što je zdravo i čelično u jugoslovenskom narodu. Sve što je prožeto duhom slovenskog bratstva. Sve što nepokolebivo veruje u veliku i sjajnu budućnost Slovenstva.

KNJIGE I LISTOVI

»SOKOL NA JADRANU«

Izdao je u dvobroju (7 i 8) »Sokol na Jadranu«, glasnik Sokolskih župa Split i Šibenik-Zadar. List donosi: od br. dr. Laze Popovića treću »Poslanicu Sokolstvu«, br. Stj. Roce »Pozdrav srpskoj zastavi« Br. Dušan M. Bogunović piše o kritizmu kao uslovu stalnog pokretanja u Sokolstvu. U članku »Sokolska omladina na sletu u Beogradu« objavljeni su glavni rezultati srednjoškolskih takmičenja prilikom svesokolskog sleta. Odlična je teoretijska kompozicija po pesmi Simona Jenka »Jadransko more«, koju je sastavio član našeg saveznog starešinstva br. Ivan F. Kovač. Vežbi je dodana i glazbena pratnja tako da će ova kompozicija »Jadransko more« dobro poslužiti našim društvima pri njihovim proslavama u svečanostima. Slede za tim članci: »Prve konture sleta na Jadranu«, koji će se naredne godine održati u Splitu, kao najveća manifestacija župe Sokolska na jugoslovenskom Jadranu; »Svečano otvorenje Sokolskog doma i okružni slet u Makarskoj« dne 3. augusta 1930.; »Veslačke utakmice na Bledu i Liegu« i »Fizičko vaša pitanje i univerziteti«. List donosi i dva podlsta: S. V. — »Uspomeni Ivana Bunca« i Jos. Boko — »Sinjska alka«.

»Soko na Jadranu« izlazi mesečno pod uredništvom br. S. Vrdoljaka. Pretplata iznosi do kraja ove godine 20 Din. Poročuje se kod Sokolske župe Split, Sokolski dom.

»SOKOL AMERICKY«

Primili smo 4. broj vesnika Američke Obce Sokolske »Sokol Americký«, koji već 52. godinu izlazi u Berwynu, Ill. List, koji izlazi mesečno i kojega odlično uređuje br. F. L. Musil iz Chicaga, stalno donosi lep pregled o radu češkog, pa i ostalog slovenskog Sokolstva u Americi. Na čelu lista otštampana je K. Hlavačeva pesma »Sokolska misao«. Frant Verper (St. Paul, Min.) raspravlja o sletu i takmičenju župe Severne, koje se održalo 21. i 22. juna u St. Paulu. J. Kos piše o čehoslovačkom danu u Chicagu, o telovežbačkom tečaju župe Srednje u sletu iste župe, koji je bio juna meseca o. g. u Chicagu. O radu Srednje župe god. 1929. referira Frant Vorel (Chicago). U dugovremenoj diskusiji o promeni svečane sokolske odore javlja se dobrim člankom A. Hron iz New Yorka, a dr. A. Mueller piše na engleskom jeziku o popularizaciji odbojke. Slede zapisnici sednice glavnog odbora AOS, tehničkog odelca AOS, vesti iz župa i društava, istorijski i sokolski spomendani u septembru, vesti iz CSR, iz slovenskog

Sokolstva u Americi i o slovenskom Sokolstvu van Amerike. Na korica donosi interesantan telovežbački, športski i kulturni pregled. U listu je i devet uspešnih slika.

ENGLSKA KNJIGA O MASARYKU.

Mladi Američanin dr. Donald A. Lovrie, rođen u Clevelandu, izdao je na engleskom jeziku knjigu »Masaryk, Nation Builder«. Knjiga donosi dobar životopis predsednika čehoslovačke republike, kojega je Lovrie upoznao lično prilikom svog studija filozofije na Karlovom univerzitetu u Prahu.

»JUGOSLOVEN« (THE JUGOSLAV).

Ovaj mesečnik, koji izlazi u San Pedro, Los Angeles, Kalifornija, posvećen je Sokolstvu i beogradskom svesokolskom sletu. Na prvij strani je članak »Veliki sokolski dani u Beogradu«. Slede izveštaji o dočeku jugoslovenskih Sokola iz Amerike u Ljubljani, Zagrebu i Beogradu; govor Nj. Vel. kralja prilikom predaje zastave i članak br. Dušana Bogunovića o narodnoj pesmi i sokolskoj misli.

»Vesnik Srpske Crkve«, organ Srpskog pravoslavnog svešteničkog udruženja, koji izlazi već XXXV. godinu u Beogradu pod uredništvom protojereja Ljubomira M. Bogičevića, je izišao u dvobroju za juli i august. Godišnja pretplata za nesvećenike iznosi 100 dinara. Adresa: Svetosavska ul. br. 35.

»Prosveta«, list za zabavu, pouku i prosvetavanje. Godina XIV. Izlazi jedanput mesečno u Sarajevu u izdanju društva »Prosveta« pod uredništvom Đorđe Pejanovića. Deveti broj donosi veoma lepe članke, naročito iz južnih krajeva naše domovine. Godišnja pretplata 60 Din, pojedini broj 5 Din.

»Učitelj u školi i narodu«, časopis za učitelje narodnih škola i zabavljice. Dvobroj 7 i 8. Izdaje knjižara »Jadran« u Dubrovniku. Urednici Stjepo I. Kastrapeli i Vlastimir A. Durdic.

»Mornar«, 9. broj poučnog i zabavnog lista za pomorski svet, Sušak.

»Gospodarski list«, broj 9. glasnik hrv. gospodarskog društva H. S. Z. u Zagrebu.

»Gajret«, list društva za kulturno i ekonomsko podizanje muslimana. U svom poslednjem dvobroju (16-17) donosi pored ostalog biranog sadržaja i članak br. Hajrudina Čurića »Naše Sokolstvo i njegov rad na selu«.

društvo naj izvede s sodelovanjem narodne kulturnih organizacij manifestacija u okviru omenjenega programa, čije društvo u većem, drugo u manjšem obsegu, pri čemur bodo pač odločale krajevne prilike. V najslabšem slučaju se ima izvršiti primerno predavanje.

Ket smer pri tem, naj sluzi društvom sledeće: Manifestacije morajo biti: 1. dostojen odgovor na izzivalne nemške plebiscitne proslave na Koroškem; 2. vzpodbuda našim bratom onstran, da vstrajajo v borbi za ohranitev narodne samobitnosti proti navalu nemške raznarodovalne politike; 3. protest proti zatiranju slovenske manjšine na Koroškem in 4. manifestacija za manjšinske pravice slovenskega življa v Avstriji.

Društva naj skrbce za to, da pri prireditvi naberejo nekaj denarja za kulturne namene slovenskih Korošcev. Denar naj odpošljejo društvu do 25. oktobra t. l. obenem s poročilom o prošlavi na župno upravo, da ista celolepno denarno zbirko v župi izroči v prave roke s primerno denarno podporo našim Korošcem bomo najlepše obhajali 10letnico koroškega plebiscita.

Pri odkritju spomenika koroškemu borce-idealistu Srečkju Puncerju, ki se bo vršile v nedeljo 12. oktobra t. l. popoldne na pokopališču v Braslovcah, imajo sodelovati sokolska društva naše župe iz Savinjske doline, dočim se priključijo na isti dan popoldne društva Smarje pri Jelšah, Rogaska Slatina, Rogatec in Sv. Jurij poklonitvi deputaciji na Malgajevem grobu v Sv. Jurju; ostalim društvom naše župe pa je na prsto dano, da gredo ali v Braslovce ali v Sv. Jurij.

Skrbite, da se bodo manifestacije pod okriljem sokolskih društev izvršile kar najlepše! Zdravo!

Uprava župe.

ŽUPA OSIJEK

† MR. PH. ĐURDICA JOVANOVIĆ KAUFMANOVA.

Dne 1. o. m. umrla je u sanatoriju u Zagrebu, u 26. godini života, sestra Mr. Ph. Đurdica Jovanović-Kaufmanova, župnica br. Kaufmana, apotekara iz Vinkovca.

Sestre Đurdice nestalo je jedne rečke, nesebične i vredne javne radnice, koja je svoje odlične sile najviše posvetila radu našega Sokolstva, u kojem je zauzimala vidno i časno mesto. U Sokolstvu obnašala je razne funkcije među kojima zamenice člana uprave župe Osijek, bivše načelnice Sokolske župe »Strossmayer« i bivše zamenice načelnice Jugoslovenskog Sokolskog Saveza.

Sestra Đurdica sahranjena je u Osijeku, gde joj je priređen veoma lep spoved kojim su učestvovali oba Sokolska društva Osijek, veliki broj članova i članice Sokolskog društva Vinkovci sa svojom fantarom i lep broj građana.

U ime Sokolstva oprostilo se sa sestrom Đurdicom veoma ganutljivim govorom starosta vinkovačkog Sokola br. dr. Šumanovac.

Pored ostalih lepih venaca, na grob pokojnice položili su vence Sokolska župa Vinkovci i Osijek te vinkovačko pevačko društvo »Vila«.

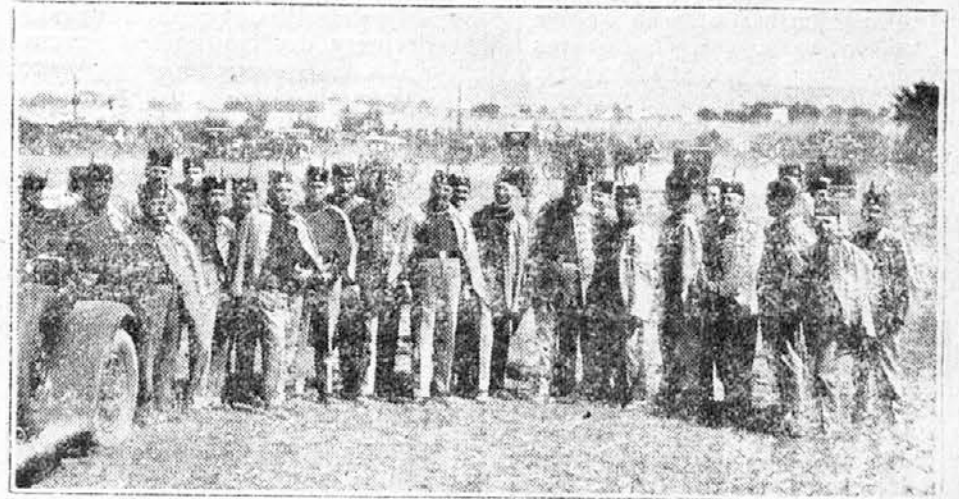
Naše Sokolstvo sahraniće sestru Đurdicu u večitoj svetloj uspomeni. Vječnaja joj pamjat!

SOKOLSKO OKRUŽJE SLAV. POZEGA.

Podelivši Sokolska župa Osijek svoj teritorij na tehnička i prosvetna okružja, imala je želju da stvori što čvršće redove boraca za jugoslovenske ideale, i da iz centara tih okružja što jače prostruji sokolski intenzivni rad na selu.

Sokolstvo okružja Slav. Požega toliko se razvilo i ojačalo, da već počinje na realnim osnovama, koje se ne daju ni poraći ni srušiti. U kratko vreme osniva se niz sokolskih društava, koja postaju centri pojedinih sela i svega nacionalnog, moralnog i ekonomskog podizanja dotičnog kraja. Da bi to i stvarno dokazali pozvalo je okružje svih svojih deset društava na zajednički izlet sa javnom vežbom 17. augusta o. g. u selu Velikoj. I nijedno od tih društava nije zalilo ni lakove žrtve, sva su došla u velikom broju i pokazala ono, čemu se gotovo nije nitko ni nadao. Ali usim brojne snage osim jedinstva, kojim su svi prežeti, osim oduševljenja za Sokolstvo, pokazali su svoju spremu i snagu javnom vežbom.

Prma dogovoru, u 1. sat posle podne, našla su se sva društva, koja su doputovala vozom, kolima i peške, pred željezničkom stanicom u Velikoj. Pred njih su izašli velički Sokoli u odorama. Nakon pozdrava, svrstao je brat Stimac, načelnik velički, povorku koja je krenula kroz selo prema kupalištu podno Papuk-Gore, gde se održala javna vežba. Na čelu povorke bile su zastave, iza njih funkcionari društva: načelnik okružja brat Pavlović, prosvetar okružja brat Petković, pročelnik požeskog narštaja brat Bauer, tajnik društva Požega brat dr. Grujić, starešina i prosvetar Pleternice: braća Prica i Pelec, staršina Velike brat Kajjan, starešina Radovanci brat Solić, starešinstvo Kaptol braća Klarić i Linhard, starešinstvo Mihaljevci braća Blažević i Matić, staršina Brestovae brat Petrović, iza njih sokolska glazba društva Požega, odred vojnika 43. peš. puka iz Požega, zatim braća u narodnoj nošnji, članstvo u odorama, član-

Starešine župa na svečanostima u Beogradu

stvo, narštaj i deca u civilu. Velika impozantna povorka uz zvuke fantazije i pesmu kreće selom do sletišta, gde ih dočekuje masa sveta sabrana iz svih okolinih sela.

Javna vežba počinje u pola 4. sat posle podne pozdravnom rečju brata Petkovića Antuna, prosvetara okružja, koji naglasuje sokolsku jugoslovensku misao, gde nema razlike ni po veri ni po staležu, nego se traži poštenje i rad za otadžbinu i narod. Nismo više podeljeni ni pcepani u zajedničkom kolu radimo sokolskom snagom za dobro svoju nas. Oduševljeni se kliče starešini Nj. V. Prestolonasledniku Petru, Jugoslaviji i Sokolstvu. Posle govora počela je javna vežba. Nastupaju društva Radovanci, Pleternica i Požega. Sve su vežbe lepo i skladno izvedene. Posle vežbe razvija se uz naznačene zvuke sokolske glazbe i tamburaša veliko narodno kolo, u kojem su isprepleteni seljaci, vojnici i građani. Zabava se razvija spontano i veselo sve do kasne večeri, kad se pojedina društva razlaze svojim domovima uz pesmu, glazbu i oduševljene poklike.

Ovom slavlju učestvovalo je oko hiljadu Sokola i Sokolice iz grada i sela. P. A.

ŽUPA TUZLA

RAD NA SEOSKOM SOKOLSTVU.

Još pre nekoliko godina, a i pre rata, imala je tuzlanska sokolska župa nekoliko dobrih seoskih sokolskih četa, ali je rad u tim četama morao da zamre, jer je nedostajalo sokolskih radnika na selu, a naročito radi toga, jer nije bilo prednjaka koji bi vodili članove.

U zadnje doba, oseća se u našoj župi jak pokret za proširenje Sokolstva na selu. Prvu četu osnovalo je bratsko Sokolsko društvo Kreka na Husini, a posle toga ubrzo je osnovana četa u Dubravama. Bratsko Sokolsko društvo Maglaj osnovalo je četu u Bočinji, a bratsko Sokolsko društvo Buzkinje osnovalo je četu u Dobrinji i Lepnicama. Pokret za širenjem Sokolstva na selu oseća se i u Bijeljini, a tamo bi seosko Sokolstvo moglo najbolje da se razvije u našoj župi, jer je narod privredno dobro stao, a i sela su većim delom usorena. Dosad je osnovana jedna sokolska četa i to u Donjoj Čadavini.

Bratsko Sokolsko društvo Kreka razvilo je naročitu aktivnost u tom pogledu i postiglo vanredne rezultate, jer je seoski svet tako oduševljen sa Sokolstvom, da ulaže sve sile za napredak čete. Akciju oko osnivanja sokolskih četa u svom delokrugu vodi br. Vojo Vukanović, starešina Sokolskog društva Kreka. Nedavno je održan prvi javni čas sokolske čete na Husini, kojem je prisustvovala veliki broj tamošnjeg seoskog sveta, a došlo je seljaka iz veoma udaljenih sela i to radi toga, da se dogovore i sporazume o osnivanju četa u svojim selima. Divota je bilo pogledati sokolske vežbe, koje su izvodili seoski mladići i deca u odelu belom kao sneg, a pod vodstvom brata Džeme Arnaudovića, koji neumorno radi u osnivanju sokolskim četama društva Kreke.

Sudelovala je tu i rudarska muzika, pa je posle vežbe otpočelo narodno kolo, u kojem su se izmešali i seljaci i građani.

Sokolska četa na Husini vodi snažnu akciju da sagradi sokolski dom u selu i računajući na njihovu čvr-

stu volju i iskrenu ljubav prema Sokolstvu, može se sigurno tvrditi da će uspeti u svojoj namisli.

Poteškoća je velika u nemanju materijalnih sredstava. Seoski svet je u ovim krajevima siromašan i radi slabe zemlje, zaposlen je najvećim delom kao radnik u rudnicima, a greh je ne pomoći i ne učiniti sve, da Sokolstvo svojim zracima obasja i našega teška, koji je stolecima čamio, ne samo u političkom, nego i u duševnom ropstvu.

Izgledi za napredak Sokolstva na selu u našoj župi su veliki i sva je prilika, da će župa već na proleće moći da priredi jedan slet seoskih Sokola u većem opsegu.

SOKOLSKO DRUŠTVO BUKINJE.

Zamah na širenje Sokolstva obuhvatio je i ovo malo rudarsko naselje u blizini Tuzle, gde je većavno osnovano Sokolsko društvo Čitluk na početku videlo se, da će društvo u Bukinju rapidno uznapredovati i zaista, za veoma kratko vreme društvo se je tako osnažilo, kao da je nekoliko godina postojalo. Kupilo je od bivšeg Hrvatskog Sokola u Tuzi sve potrebne sprave, a u nedelju 31. augusta o. g. održalo je svoj prvi javni čas. Trebalo je videti sa kakvim smislom je izvedena celokupna organizacija javnog časa, a u svemu je na prvom mestu najviše doprineo vredni starešina društva inž. brat Gobjko Bajandi. Čelo sletišta bilo je okićeno zelenom i zastavama.

Mnogo loža sagrađenih od drveta i okićenih zelenilom pružalo je prisutnima ugodno mesto za sedenje.

Javnom času je prisustvovala velika mnoštvo sveta iz Kreke i Tuzle a pored toga znatan broj seoskih Sokola.

Izvedeno je 12 tačaka na kojima su nastupili, pored ostalog vežbači, članstva, seoski Sokoli sa Husine i vojnici 25 pešad. puca i 6. artil. puca.

Svaka tačka bila je od prisutnih burno pozdravljena.

Posle vežbe bilo je narodno veselje dugo u noć.

Materijalni uspeh premašio je očekivanje te se ceni na 13.000 Din.

Uspeh ovoga javnog časa može u svakom pogledu da posluži na čast mladom sokolskom društvu i da mu dade poleta za još snažniji rad. V. B.

ŽUPA KRANJ

SOKOLSKO DRUŠTVO TRZIC.

V sobotu, 23. augusta se je u Sokolsko društvo na najprirodniji način poslovilo od svoje poštrotvalne priljublvene načelnice, sestre V. Hnykove. Već let je nesebično delovala kot načelnica in ni je bilo tešavadne ure, ki bi jo bila ona zadržala. Zato pa se tudi ne smemo čuditi, da

IZ ŽUPA I DRUŠTAVA

ŽUPA CELJE

SOKOLSKIM DRUŠTVOM ŽUPE CELJE!

Letos 10. oktobra poteče 10 let nesrećnega koroškega plebiscita. Avstrijci in Nemci prirerajo in bodo do 10. oktobra t. l. še priredili bučne proslave tega dogodka, s katerimi pa ne kažejo lojalnosti napram naši državi, temveč so te svečanosti vsesokoli izzivalnega značaja za jugoslovenski narod, zlasti za njega slovenski del.

V naši državi se moramo spominjati 10. oktobra s primernimi manifestacijami. V raznih krajih naše države se pripravljajo koroške plebiscitne manifestacije, tako zlasti v Celju, kjer se vrši manifestacija pod okriljem naše župe, kojega članstvo je v tako odličnom številu sodelovalo pri koroških osvobojevalnih bojih in pri plebiscitni akciji sami.

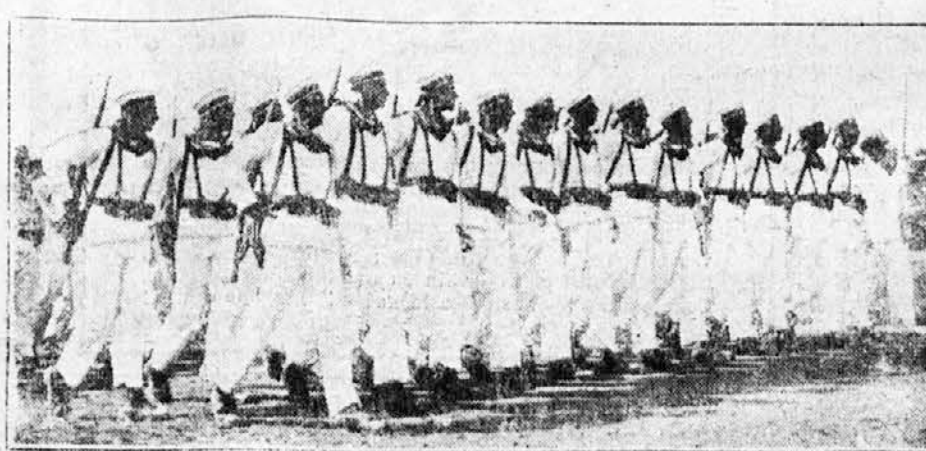
Za na prosvetnem zboru naše župe, 16. marca t. l. se je določil program za to spominsko proslavo. Uprava župe in savezna uprava SKJ sta ta program odobrila.

Program je v glavnih obrisih naslednji: v petek, 10. oktobra zjutraj: maše zadušnica za padle koroške bojevnike; zvečer: zvonjenje po vseh cerkvah in svečana seja občinskih zastopstev. V soboto 11. oktobra zvečer: koncert koroških pesmi, predavanje o položaju naših Korošcev v Avstriji in družabni sestanek. Za koncert bodi določena nizka vstopnina. V nedeljo 12. oktobra: manifestacijski zbor na prostem z govori in petjem, popoldne udeležba pri odkritju Puncerjevoga spomenika na pokopališču v Braslovcah oziroma udeležba pri poklonitvi na Malgajevem grobu v Sv. Jurju. Ta dan se naj prodajaje znaki ali kaj sličnega v korist kulturnim namenom naših Korošcev.

Proslava 10letnice plebiscita je za vsa društva v župi obvezna. Vsako

Konjica Kraljeve garde

Mornarica

so se na njenem poslovinem večeru zbrali vsi, ki so jo poznali kot res vzorno Sokolico in narodno delavko. Ob napovedani uri so bili prostori pri br. Lenčarju napolnjeni do zadnjega koticika. Večer je otvoril s primestnim nagovorom društveni starosta br. Jože Vidmar, ki ji je v imenu društvene uprave poklonil krasna darila. V imenu prednjaškega zbora se je od prikljubljene sestre načelnice z iskrenimi besedami poslovil društveni podnačelnik br. Markelj ter ji poklonil krasno sliko slovenskih planin, katere je tudi ljubila s pravo slovansko ljubeznijo. Br. Bocak se je poslovil v imenu pevskega zbora Bralnega društva, br. V. Bačar pa ji je izpregovoril na pot lepe sokolske besede. Ves večer pa je marljivo prepeval pevski zbor Bralnega društva, pod vodstvom br. Bocaka. Ginjena sta se za lep in presrčen poslovinni večer zahvalila sestra Vlasta in njen oče, ki je tudi vnet narodni delavec v Trzinu. Sestra Vlasta odhaja v svojo staro domovino, bratsko čehoslovaško republiko, kjer se bo počela z njenim odhodom je nastala v prednjaškem zboru našega društva globoka vrzel. Nepozabni sestri načelnici pa želimo v njeni stari domovini, na njeni novi življenjski poti mnogo sreče. Zdravo!

ŠIRITE SOK. GLASNIK

ŽUPA BEOGRAD

SOKOLSKO DRUŠTVO STARA PAZOVA.

Dana 1. septembra o. g. počeli smo zidati naš Sokolski dom, koji će biti za veoma kratko vreme, već svršetkom ovog meseca, dovršen i predan društvu.

Gradišće se nalazi u središtu mesta, a darovano je društvu od mesne političke općine.

Sam nacrt je sačinjen po zamisli inž. brata Korunovića Momira, a po sastavu arhitekta brata Zrnica Predrača. Predračun za potpuno uredjenje

doma iznosi 250.000 Dinara, pak smo 200.000 dinara skupili, što raznim potporama, što dobrovoljnim prilozima braće i sestara.

Oதாக nadamo se, da će se prikupiti sa daljim dobrovoljnim doprinosima. Dom je udešen prema stvarnim potrebama za društveni rad. Imade veliku dvoranu sa još 6 drugih prostorija, a sam stil doma veoma je lep i ukusan.

Zdravstvena stanica, koja se nalazi tik do našega doma, spojena je sa domom s jednim hodnikom i time je omogućeno, da se vežbači posle vežbe mogu kupati u kupatilu zdravstvene stanice. Ovu blagodat neop-

hodno potrebnu za vežbače pružila nam je zdravstvena stanica naklonosću i bratskom susretljivošću načelnika Higijenskog zavoda u N. Sadu brata Dr. Lazara Markovića, kojemu društvo duguje zahvalnost.

Samo članstvo je u punom poletu ushićenja gledajući ostvarenje svojih vrućih želja, zidanje svoga doma, gdje će se u punoj mjeri manifestovati sokolski ideali, osobito potrebni našim meštanim braćim Slovacima i Jugoslovenima. U našem domu doći će do punog izražaja bratska uzajamnost, ljubav i slovenska solidarnost, pak kad se to ima u vidu, može se shvatiti radost, koja se odražava na licu sve braće i sestara.

Restavracija „VAROŠKA PIVNICA“ ZAGREB, GAJEVA ULICA 9

Poznata stara zagrebska gostilna u sredini mesta. Domaća kuhinja, prvovrstna vina i najbolje pivo. Na raznju pečeni janjčki, prasički, race itd. Veliki letni sećnati vrt. Vsako soboto in nedeljo koncert vojaške glasbe.

Shajališće Sokolov! Cene zmernel!

Lastnik: **Ciril Tratnik**

INDUSTRIJA SOKOLSKIH POTREBŠČIN

BRANKO PALČIĆ

CENTRALA ZAGREB

ULICA KRALJICE MARIJE 6

Dobavitelj Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije.

Naslov za brzojavke: TRIKOTAŽA Zagreb

Telefon št. 26-77

Podružnica BEOGRAD Balkanska 28, Hotel Prag Izvršujem vse vrste sokolskih potrebščin za javni in zletni nastop članov, članic in dece točno po predpisih SKJ. Nadalje se priporočam vsem bratom za izdelavo najmodernejših, civilnih oblik, kateri izdelujem po najnovešem kroju v lastni delavnici.

MALI OGLASI

Oglase prima po naplati uprava Sokolskog Glasnika u Ljubljani, Narodni dom. Svaka reč pri svakom objavljivanju 50 para, najmanji iznos 5 Din

P. M. Petrović
Trgovina porculana i stakla
Sušak, Strossmayerova 8

PETER ŽITNIK
SPLOŠNO KLEPARSTVO
instalacija strelododov našega sistema in vrtilne lesnecementnih strel.
LJUBLJANA
AMBROŽEV TRG ST. 9

Priporoča se najstarejša slovenska pleskarska, ličarska, sobo- in črkoslikarska delavnica
IVAN BRICELJ
LJUBLJANA, Dunajska cesta 16
Strokovna izvršitev tekočnega orodja. Delo solidno, cene zmernel.

Zajtrkovalnica AL. ŠČURK
Ljubljana, Dunajska cesta 12
priporoča vedno sveže delikatne izdelke ter pristna domača in tuja vina.

Vojni kapelnik u penziji, traži namještenje kao kapelnik u Sokolskoj muzici. Ponude na Upravu lista.

TRGOVAČKA TISKARA
G. KRALJETA
SUŠAK
STROSSMAYEROVA ULICA br. 7
UTEMELJENA GODINE 1899

USTANOVLJENO 1874
Vrtinarstvo in cvetličarna
KORSIKA LJUBLJANA
Aleksandrova cesta - Vrtičar 3
se priporoča vsem br. društvom. Aranžiraj, dekoracija, sveže cvetje, žali venci in šopki, travkovi vedno na zalogi!
TELEFON 2341
Bratškim društvom 10% popusta. Pošteba točna in solidna. Cene brezkonkurenčne.

izvadjia svakovrsne tiskarske radnje brzo, čisto i jeftino.
BRZOJAVI KRALJETA SUŠAK

TEOD. KORN, LJUBLJANA

POLJANSKA CESTA STEV. 8

PREJE HENRIK KORN (USTANOVLJENA LETA 1852.)

Krovce, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov. Naprava strelododov. Kopalniščne in klosetne naprave in **centralne kurjave.**

Specialna mehanična delavnica

za popravila pisarniških strojev, registriranih blagajn, foto, gramofonov in nalivnih peres. — Priporoča se

LUD. BARAGA LJUBLJANA

ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 6

Telefon 29-80

Semena
za polje in vrt nudil
SEVER & KOMP.
LJUBLJANA
Zahtevajte ponudbu!

KLISARNA ST. DEU LJUBLJANA-DALMATINOVAR

„Kavarna Medulić“, Zagreb, Hica 59

Elegantna in najmoderneje urejena kavarna. Vsi domači in inostranski časopisi. Iz kavarne vozi lift v prvo nadstropje, kjer se nahaja največja **BIJLAR DVORANA** z 8 biljari in separirane igralnice. Očrpta vina in pivo na čaše.

Shajališće Sokolov! Lastnik: **Ciril Tratnik**

Obaveštavam braću Sokole, da **bojadišem** (barvam) platno, žatlicu i gradel na druk u svim bojama (barvama) i na glatko u svim bojama.

Bojadisanje (barvanje) stoji po 1 m duljine a 0-80 m širine samo Din 2-50. Na taj način dolaze mušterije do jeftinije robe (po metru 1 Din i više), nego da kupuju gotovu robu. Pošiljku od preko 500 m prima naručitelj franko. Sve ostale upute mogu se dobiti kod mene.

Preporuča se svima Sokolima i Sokolicama

Ljudevit Wächtersbach, Čakovec
bojadisar (barvarija)

Tambure
najbolje, sremskog i Farkaševog sistema preporuča poznata i najveća radnja
J. Vardian, Sisak 5
(SAVSKA BANOVINI)
Veliki cjenik sa slikama na zahtjev šaljem svakome badava Sokolska društva dobivaju popust Odlikovan zlatnom kolajnom i diplomom

Mesne konzerve in mesne izdelke

najfinešće kakovosti dobavlja vsako količino
F. Slamič Tvornica mesnih izdelkov in konzerv / Za izlete in potovanja najprikladnejši provijant Za sokolska društva tvorniške cene / Brzojavi: Slamič Ljubljana Telefon: 29-73 / Cene ugodne!

Tvornica gimnastičkih i sportskih sprava
J. Oražem
Ribnica, Dolenjsko
OSNOVANA 1881. GOD.
izradjuje sve sokolske vežbače sprave, opreme čitavih društvenih i školskih vežbaona, sportske potrebštine za laku atletiku, sprave za letna vežbališta, kupališta i bašće ljubljanke, sprave za decu itd. Izrada savršena i elegantna, poslužba najsolidnija, cene najumerenije. - Ilustrovani cenik besplatno.

KNJIGARNA
UČITELJSKE TISKARNE
V LJUBLJANI
FRANČIŠKANSKA ULICA 6
TELEFON ŠT. 2397
RAČUN POŠTNE HRANIL. ŠT. 10761
priporoča cenj. občinstvu in društvom svojo zalogo vseh pisarniških potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjige iz inozemstva se naročajo pod najugodnejšimi pogoji. Knjigarna sprejema naročila na vse domaće in inozemske liste, revije itd. — Velika izbira krasnih pokrajinskih in umetniških razglednic. Cene solidne! - Pošteba točna! - Zahtevajte cenike!

Posojilnica v Mariboru

Ustanovljena leta 1882. r. z. z o. p. Telefon št. 108

Narodni dom

Sprejema hranilne vloge v tekočem računu in na knjižice in jih obrestuje z dnevno razpolago po 5%, proti odpovedi na 3 mesece po 7%. Daje posojila proti vknjižbi po 8%, na menice po 9%. Stanje hranilnih vlog nad Din 80,000,000.—, rezervnih zakladov nad Din 5,000,000.—.

МЕДИЋ - ЦАНКЛ

творнице уља, фирнајза, лакова и боја, друштво са о. ј. Централа у Љубљани. — Власник Фрањо Медић. Творнице: Љубљана - Медводе. Подружнице и стоваришта: МАРИБОР и НОВИ САД.

Властити домаћи производи:

Ланено уље, фирнајз, све врсте лакова, емајло-лакастих и уљених боја. Хемијско чисте и хемијско улепшане као и обичне земљане боје свију врсти и нијанса, кистова, стакларског кита итд. марке „МЕРАКЛ“ за обрт, трговину и индустрију, за железнице, поморско и ваздухопловство.

ЦЕНЕ УМЕРЕНЕ. ТАЧНА И СОЛИДНА ПОЛУГА.

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA U LJUBLJANI

REGISTROVANA ZADRUGA S OGRANIČENIM JAMSTVOM

opskrbljuje u smislu člana 2. svojih pravila sve sokolske organizacije u zemlji sa svim potrepštinama, koje su potrebne za izvajanje programa i za postignuće ciljeva našeg Sokolstva. Izdaje i raspacava tiskanice, knjige i brošure sokolsko-programatskog, uzgojnog i propagandističkog sadržaja, plakate, diplome, značke, legitimacije i muzikalije.
Komisijska prodaja odora sviju kategorija.
NASLOV: JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA, LJUBLJANA, NARODNI DOM
TELEFON BROJ 25-43. — POŠTANSKO ČEKOVNI RAČUN LJUBLJANA: 13.881
Zahtevajte cenik!